

Návrh Mlýnského náměstí – Dolní Kounice

Katarína Zdurienčíková

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Prostorová tvorba

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Katarína Zdurienciková**
Osobní číslo: **K18083**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Prostorová tvorba**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Návrh Mlýnského náměstí – Dolní Kounice**

Zásady pro vypracování

1. Rozbor zadaného prostorového úkolu a vymezení jeho problematičnosti
2. Znamé příklady stejných nebo podobných řešení (min. 3 příklady, včetně osobního vyhodnocení)
3. Historiografie daného problému
4. Koncept a vývoj návrhu (včetně osobního stanoviska)
5. Průvodní zpráva popisující vybrané a schválené řešení
6. Výkresová část a obrazová dokumentace
7. Dokladová část
8. Fyzický model vybraného řešení

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Jazyk zpracování: **Slovenština**

Seznam doporučené literatury:

- CEJPKOVÁ, Klára, Veronika DOLEŽALOVÁ, David MIKULÁŠEK, et al. Principy tvorby veřejných prostranství. V Brně: Kancelář architektů města Brna, 2019. ISBN 978-80-270-6463-2.
- GEHL, Jan a Lars GEMZØE. Nové městské prostory. Šlapanice: ERA, 2002. ISBN 80-86517-09-8.
- GEHL, Jan. Města pro lidi. Brno: Partnerství, c2012. ISBN 978-80-260-2080-6.
- GEHL, Jan. Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství. Boskovice: Albert, 2000. ISBN 80-85834-79-0.
- MELKOVÁ, Pavla. Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2014. ISBN 978-80-87931-09-7.
- NORBERG-SCHULZ, Christian. Genius loci: krajina, místo, architektura. 2. vyd. Přeložil Petr KRATOCHVÍL, přeložil Pavel HALÍK. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-303-5.
- RIJSOORT, Ap van. 100 náměstí. Přeložil Petra MARTÍNKOVÁ. Praha: Rebo International CZ, 2018. ISBN 978-80-255-1058-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Radek Otevřel, Ph.D.**
Ateliér Prostorová tvorba

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **21. května 2021**

---

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkan

Ing. Radek Otevřel, Ph.D.
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 15. prosince 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 17.5.2021 .....

Jméno a příjmení studenta: KATARÍNA ZDURIENČIKOVÁ .....

podpis studenta

ABSTRAKT

Táto bakalárska práca sa zaoberá kompletným návrhom revitalizácie Mlýnskeho námestia v Dolných Kounicích. Cieľom práce je vytvoriť atraktívny priestor dostupný všetkým vekovým kategóriám bez zbytočných prekážok. Koncept námestia poskytuje rôzne funkcie ako relax a parkovanie, ale najmä priestor na kultúrne podujatia. Návrh nadväzuje na okolitú krajinu a symboliku miesta. Táto práca poskytuje ideu a možné riešenia existujúceho priestoru do budúcnosti.

Kľúčové slová: mesto, námestie, verejný priestor, mlyn, zeleň, symbolika

ABSTRACT

This bachelors thesis deals with the complet design of the revitalization of Mill square in Dolní Kounice. The aim of the thesis is to create attractive space available to all age categories without obstacles. Concept of public square presents different functions as a relax and parking, but especially space for cultural events. The design follows up to surrounding landscape and symbolism of space. This work presents idea of the possible solutions of existing space into the future.

Keywords: city, public square, public space, mill, greenery, symbolism

Moja veľká vďaka patrí Ing. Radekovi Otevřelovi Ph.D. za vedenie práce a cenné rady a taktiež Ing. arch. Kamilovi Koláčkovi za podporu a skvelé pripomienky. Moja vďaka patrí aj za neustálu motiváciu, kreatívne podnety a konzultácie počas celú dobu štúdia.

„Dobré mesto je ako dobrá párty. Ľudia tam strávia oveľa viac času ako je naozaj nutné, pretože sa tešia.“

Jan Gehl

Prehlasujem, že odovzdaná verzia bakalárskej práce a verzia elektronická nahraná do IS/STAG sú totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČASŤ	10
1 HISTÓRIA NÁMESTIA	11
1.1 HISTORICKÝ VÝVOJ NÁMESTIA.....	11
2 NÁMESTIE.....	13
2.1 TYPIZÁCIA NÁMESTIA.....	13
2.2 FUNKCIA	14
3 VEREJNÝ PRIESTOR.....	16
3.1 ROZDELENIE VEREJNÉHO PRIESTORU.....	16
3.2 VEREJNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	17
4 NÁMESTIE VERZUS PARKOVIŠKO	18
4.1 NORMA ČSN 736056	18
5 PRVKY NA NÁMESTÍ	20
5.1 MOBILIÁR	20
5.2 OSVETLENIE	20
5.3 MATERIÁLY A POVRCHY	20
5.4 ZELEŇ	21
5.5 UMELECKÉ DIELA.....	21
6 ĽUDSKÉ MERÍTKO.....	22
7 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE MESTA	23
7.1 SOCIÁLNA UDRŽATEĽNOSŤ.....	23
7.1.1 Psychická bariéra a fyzická prekážka.....	23
7.1.2 Psychická a praktická opora.....	24
7.2 POCIT BEZPEČIA	24
7.3 VIZUÁLNY SMOG	25
7.4 AKUSTICKÝ SMOG	25
7.5 GENIUS LOCI.....	26
8 PRÍKLADY REALIZÁCIÍ DOMA I VO SVETE	27
8.1 HISTORICKÉ CENTRUM MESTA AABENRAA.....	27
8.2 NÁVSÍ VEĽKÁ POLOM	28
8.3 ÚPRAVA MORAVSKÉHO NÁMESTIA BRNO	29
II PRAKTICKÁ ČASŤ	30
9 DOLNÍ KOUNICE.....	31

9.1	HISTÓRIA	31
9.2	SÚČASNOSŤ	32
10	HISTÓRIA NÁMESTIA	33
11	ANALÝZA	34
11.1	ŠIRŠIE VZŤAHY	34
11.2	FOTODOKUMENTÁCIA NÁMESTIA	35
11.3	POZITÍVA A NEGATÍVA NÁMESTIA	35
11.4	POTENCIÁL MIESTA	37
11.5	NÁMESTIE VERZUS PARKOVISKO	37
11.6	POČASIE A PODNEBIE	38
12	VÝVOJ PRÁCE	39
13	FINÁLNY KONCEPT	40
13.1	PODROBNÁ DEFINÍCIA NÁVRHU	41
13.2	POUŽITÉ MATERIÁLY	44
13.3	IDEA CELKU	45
13.3.1	Nová funkcia mlyna	46
13.3.2	Premostenie	46
13.3.3	Regulácia farebnosti	47
14	SYMBOLIKA MIESTA	48
14.1	MLYNSKÉ KOLESO	48
14.2	ROSA COELI	49
14.3	ZELEŇ	49
14.3.1	Vinič a tradícia	50
III	PROJEKTOVÁ ČASŤ	51
15	SPRIEVODNÁ SPRÁVA	52
	ZÁVER	53
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	54
	ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK	57
	ZOZNAM OBRÁZKOV	58

ÚVOD

V bakalářské práci sa zoberám obnovou Mlýnského námestia v Dolních Kounicích, ktoré momentálne nespĺňa požiadavky obyvateľov a slúži ako parkovisko a točňa pre kamióny.

Práca je rozdelená do dvoch hlavných častí. Teoretická časť sa zaoberá prehľadom problematiky a informáciami, ktoré mi pomohli pri tvorbe návrhu. V kapitole sa nachádzajú príklady podobných námestí doma i vo svete.

Praktická časť sa spočiatku venuje dôkladnej analýze námestia, súvislostí, histórie a širších vzťahov. Následne sa zameriava na samotný návrh, ktorého cieľom je vytvoriť živé a fungujúce námestie pre každého. Prilákať zvedavých návštevníkov a vdýchnuť nový život do zanedbaného priestoru s veľkým potenciálom.

Priestor rozdeľuje cestná komunikácia na námestie a parkovaciu plochu. V tejto línii je umiestnený múrik, ktorý vytvára pocitovo bezpečný priestor a zároveň posedenie. Ďalej je nenahraditeľnou súčasťou námestia zeleň. Dominantou sú stromy, ktoré tvoria protiváhu mlynu, ale hlavným zámerom je vymedzenie priestoru a poskytnutie úkrytu pred slnkom. Na námestí sú použité symbolické prvky, ktorými sa nadväzuje na okolitú krajinu a históriu. Práca rešpektuje identitu miesta a snaží sa o citlivé zasadenie do kontextu mesta ale aj krajiny.

V ideovej rovine sa venujem návrhu blízkeho okolia námestia a novej funkcii mlyna. Celú budovu mlyna čiastočne vraciam do pôvodnej podoby a malú technickú časť vpredu, sprístupňujem zvedavým očiam návštevníkov v podobe kaviarne. Čisté a jednoduché línie nechajú vyniknúť pôvab historického mlyna a zároveň vytvárajú kontrast.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 HISTÓRIA NÁMESTIA

Prvé námestia vznikali s postupným rozvojom miest od jednoduchých foriem až po zložité. Mestá a námestia vznikali tam, kde viedli významné obchodné cesty, nachádzali sa významné oblasti a križovatky ciest. Na týchto miestach sa ľudia začali postupne usadzovať. Najskôr to boli jednoduché trhové stánky, nakoniec budovy a celé urbanistické mestá. Priestor námestia sa po celé stáročia menil a vyvíjal ale predsa si zachoval jeden spoločný rys a to umiestnenie do vnútra mesta tak, že námestie obklopovali budovy (Kratochvíl, 2015).

Kedysi medziľudský kontakt prebiehal najmä pod šírím nebom na ulici a námestí, ale dnes môžeme sledovať ako sa záujem stretávania premiestňuje do interiérov rôznych obchodných centier (Kratochvíl, 2018).

1.1 Historický vývoj námestia

Pred samotným vznikom námestia v pravom slova zmysle, vieme tento priestor prirovnať k nádvoriam. Na nádvorí prebiehal prvý obchod no najmä slúžilo na zhromažďovanie ľudu (Doležánová, 2018).

Už od staroveku má námestie jedinečný význam pre život celého mesta ale aj širokého okolia. Vtedajšie antické námestie sa nazývalo agora. Primárne malo obchodnú funkciu ale taktiež sa jednalo o priestor, kde sa rozhodovalo a diskutovalo o dôležitých veciach. Bolo obklopené dôležitými budovami s náležitou umeleckou výzdobou. Celý priestor vymedzovali kamene s názvom horoi (Hruza, Zajíc, 2002). Umiestnenie agory bolo strategické v blízkosti prístavu alebo pobrežia. Týmto spôsobom mesto naplno využívalo komerčný potenciál ale aj samotný priestor námestia (Nady, 2019).

Rímska ríša pomenovala tento priestor fórum. Fórum postupom času menilo svoju primárnu funkciu a stalo sa predovšetkým miestom vyjadrujúcim moc a veľkoleposť panovníka. Od počiatkov zastávalo hlavne náboženskú funkciu. Typické Rímske fórum dotvárajú okolité stĺporadia, sochy a monumentálne stavby. Vieme ho odlíšiť pomocou kolonády a pravidelného geometrického pôdorysu. S vývojom veľkých miest sa aj pôdorys menil na zložitejšiu kombináciu rôznych geometrických tvarov (Doležánová, 2018).

V stredoveku môžeme námestie považovať za centrum obchodu. Námestie malo primárnu funkciu trhoviska. Postupom času okrem hlavného námestia vznikali vo veľkých mestách aj menšie príľahné trhoviská. Okrem obchodu sa tu napríklad konali popravy a voľby.

Kompozícia námestia je často nepravidelného tvaru rozložené po celom meste. Estetická forma už nieje dôležitá, hlavné bolo funkčné využitie priestoru (Čablová, 2013).

Obdobie renesancie môžeme v jednoduchosti opísať v duchu prestavby a obnovy starých miest na ideálne priestory. Klasickým renesančným prvkom, ktorý pozorujeme na námestí sú arkády.

Baroko je charakterizované predovšetkým postupným prechodom pôvodnej funkcie námestia z trhovej na zhromažďovaciu a neskôr až v reprezentatívnu funkciu. Kompozícia mesta bola založená na princípe trojzubca, ktorý spájal mesto práve na námestí (Vodrážka, 2011).

19 storočie a s ním spojený rozvoj miest ovplyvnil námestia hlavne formou dopravy. Do popredia sa dostáva hospodárske využitie mesta. Okrem iného sa do verejného priestoru vo veľkom aplikuje zeleň a tak vznikajú prvé parkové námestia, ktoré vytvárajú oddychovú funkciu (Doležánová, 2018)

2 NÁMESTIE

Námestie je verejný priestor. Často je definované ako srdce mesta. Zdravo fungujúce námestie je plné života a láka ľudí, ktorý dotvárajú samotnú atmosféru a tak námestie naberá špecifický charakter. Definíciu námestie dokonale vystihuje výrok z Knihy Města pro lidi od Jana Gehla „Náměstí je místem identifikace a permanentního potvrzování společenství, místem reprezentace národa, města, lokality komunity místem setkávání, salonem města“ (Gehl, 2012).

Námestie je najdôležitejšou časťou celého mesta. Práve na tomto mieste sa odnepamäti konali všetky dôležité činnosti a v jeho blízkom okolí sa nachádzali dôležité budovy. Pôdorys námestia sa mení a vyvíja od centrálného, lineárneho až k nedefinovaným tvarom. Dôležitým aspektom pri tvorbe námestia je samotné okolie a kontext krajiny. Budovy okolo námestia zohrávajú veľkú úlohu aký finálny výraz bude námestie mať. Dobre fungujúce námestie spoznáme podľa počtu ľudí, ktorý tu trávia čas a aspoň na krátku chvíľu sa pozastavia (Kratochvíl, 2015).

Kvalitné námestie slúži ako centrum spoločenského a kultúrneho života. Jedinečný kontext medzi otvoreným priestorom námestia, okolitými budovami a samotnou oblohou vytvára skutočný zážitok porovnateľný s umeleckým dielom (Nady, 2019).

2.1 Typizácia námestia

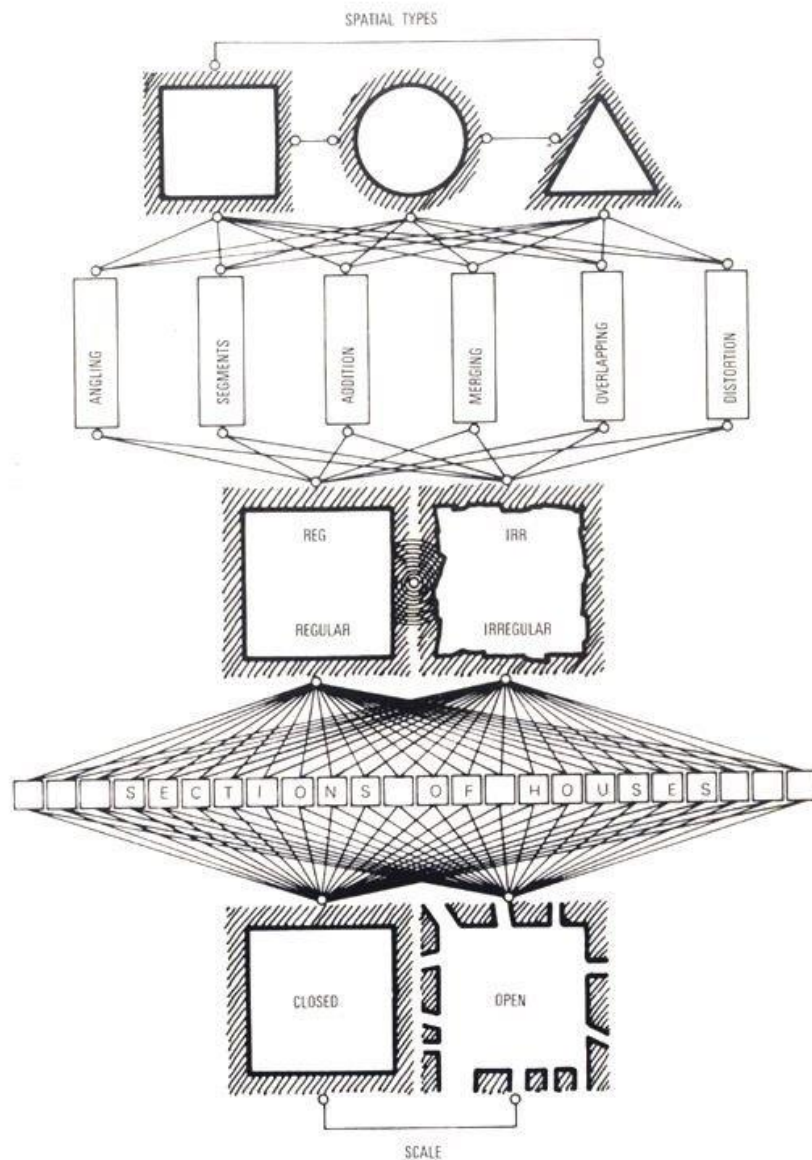
Námestie je jeden z prvkov, pomocou ktorých si mesto zapamätáme a spoznáme ho. Jednoducho je dôležité pre identitu mesta, pretože dáva mestu silný výraz. Námestia sú doslova kotviace body v našich mestách. Môžeme ich rozdeliť do viacerých typov podľa funkcie ale aj dispozície (Nady, 2019).

Hlavné námestie alebo centrálnne, je najpoužívanejším a najstarším zároveň. Plnilo funkciu spoločenskú, obchodnú ale aj reprezentatívnu, ktorú zastáva dodnes.

Obytné námestie vznikalo s rozvojom obytných budov. Často je tento priestor polosúkromného charakteru a domácej atmosféry, kde sa stretávajú miestny obyvatelia.

Ďalšie typy námestia vznikali postupným rozvojom miest. Dnes veľmi významné je parkové námestie, ktoré nahrádza parky, vo veľkej miere využíva zeleň a vytvára harmonický priestor. Plní najmä rekreačnú a oddychovú funkciu (Čablová, 2013).

V posledom rade s exponovaným nárastom automobilovej dopravy sa stretávame s dopravným námestím. Kedy živé námestie plné ľudí nahradili automobily a cestné komunikácie (Čablová, 2013).

Obr. 1 Rob Krier's –typology of urban squares (zdroj: CreativeUrban)

2.2 Funkcia

Námestie tvorí výrazný sociálny ale aj mestotvorný charakter. Je to miesto, ktoré nám poskytuje univerzálny priestor na odpočinok, stretávanie sa ale ponúka aj atraktívny priestor pre rôzne spoločenské a kultúrne aktivity. Na námestiach sa často organizujú jarmoky, karnevaly, hudobné koncerty, športové podujatia a mnoho iného. Už v staroveku

bolo námestie stredobodom života, kde sa konali bežné veci ale taktiež všetky dôležité politické rozhodnutia, voľby a popravy (Gehl, 2012).

Námestie plní funkciu komunikácie, konfrontácie a zastáva reprezentatívnu funkciu mesta. Ďalej by malo tvoriť kvalitný priestor, ktorý je ľahko dostupný a prehľadný pre všetkých užívateľov (Gehl, 2012).

Obr. 2 Gehl - projekt verejného priestoru v Šanghaji (zdroj: Gehlpeople,2016)

Aktivity na námestí rozdelujeme:

Nutné aktivity sú aktivity vykonávané dennodenne bez ohľadu na okolité podmienky. Je to každodenná cesta do práce, obchodu, chôdza alebo jazda autom.

Voliteľné aktivity vykonávame na základe dobrých podmienok a kvality priestoru. Vyberáme si príjemný a lákavý priestor vhodný pre dané aktivity. Medzi voliteľné aktivity radíme odpočinok, zábavu a všetky činnosti, ktoré nie sú nevyhnutné pre náš život.

V poslednom rade sú **spoločenské aktivity**, ktoré zahŕňajú všetky typy kontaktov medzi ľuďmi a prebiehajú všade tam, kde sa ľudia stretávajú (Kratochvíl, 2018).

3 VEREJNÝ PRIESTOR

Námestie je idealizovaný verejný priestor pre každého z nás tak isto ako ulica, sídlisko, park, lesopark, pešia zóna, nábrežie a ihrisko (Kratochvíl, 2015). Pri tvorbe verejného priestoru je veľmi dôležitá úcta k ľuďom a priestor tvorený pre potreby ľudí. Verejný priestor môžeme doslovne chápať ako spoločenský priestor, ktorý udržuje spoločnosť v súdržnosti. Je to predovšetkým voľne prístupné miesto, ktoré slúži všetkým osobám. Niektoré verejné územia sú časovo obmedzené z dôvodu vandalizmu a väčšej bezpečnosti používateľov. Väčšinou sa jedná o detské ihriská, rôzne záhrady a parky (Nadace partnerství, 2011).

3.1 Rozdelenie verejného priestoru

Verejný priestor delíme na menšie podskupiny, pre lepšiu predstavu o fungovaní danej lokality.

Poloverejný priestor – stretávame sa s ním v malých obytných častiach, kedy obyvatelia vnímajú priestor ako súkromný a realizujú sa vytváraním kvetinových záhonov, detských prvkov alebo lavičiek. Tento priestor je často sledovaný z okien, čo zaisťuje prirodzenú sociálnu kontrolu.

Súkromný priestor – patrí určitým obyvateľom, napríklad domu a záhrady. Niektoré súkromné plochy môžu mať veľký význam z hľadiska verejného života, pretože priamo priliehajú k verejným priestranstvám a nie sú žiadno vymedzené. Jednoduchým príkladom je súkromná predzáhradka domu, ktorá dokonale splyva s verejným priestorom. Aj keď sa na prvý pohľad vidí ako verejná, opak býva pravdou.

Polosúkromný priestor – K tejto kategórii priestoru patria aj nákupné galérie a átriá. Tento priestor je jednoznačne uzatvorený ale napriek tomu má verejný charakter. Aktivity, ktoré sa tu môžu vykonávať sú veľmi obmedzené. Preto niektorí odborníci tento priestor nazývajú pseudoverejný. Tento priestor má aj určité negatíva. Predovšetkým ide o ekonomický a sociologický vplyv na skutočné verejné priestranstvá. Z pohľadu mesta to znamená uzatvorenie ľudí a aktivít do interiéru a vylúčenie skutočného verejného priestoru. Tak sa nám naskytne pohľad na preplnené obchodné centrá, ale zároveň na monotónne a prázdne mesto (Nadace partnerství, 2011).

3.2 Verejná infraštruktúra

Verejná infraštruktúra je neoddeliteľnou súčasťou každého verejného priestoru. Zaisťuje plnohodnotný život a plynulý chod celého sveta. Verejnú infraštruktúru rozdeľujeme na technickú, dopravnú v podstate sem patria všetky inžinierske siete, vodohospodárstvo, cestné komunikácie a podobne. Technická infraštruktúra dokáže značným spôsobom ovplyvniť návrh celého priestoru z hľadiska ochranného pásma (Uzemneplany, 2014).

Ochranné pásmo slúži na ochranu vymedzenej plochy v okolí dôležitých prvkov pred poškodením a negatívnymi vplyvmi. Ochranné pásmo sa týka každej jednej technickej infraštruktúry, či už ide o podzemné alebo vzdušné vedenie. Ochranné pásmo sa nachádza aj v okolí historických a prírodných pamiatok. Často dokáže znemožniť výsadbu zelene ale aj celý návrh. Rozmery ochranného pásma určujú normy podľa zákona. Pre každý druh infraštruktúry platia rôzne podmienky. Pri navrhovaní je dôležité brať do úvahy umiestnenie a rôzne kríženie technickej infraštruktúry (Uzemneplany, 2014).

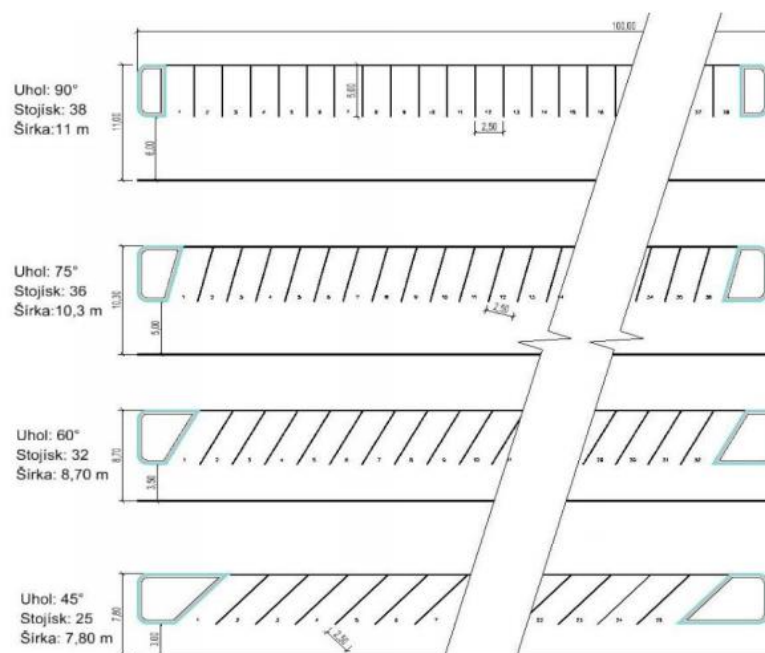
4 NÁMESTIE VERZUS PARKOVISKO

Parkovisko je neoddeliteľnou súčasťou mesta, obce a predstavuje jasne vymedzený priestor určený na odstavenie vozidiel. V dnešnej dobe je bežné, že dominantná funkcia niektorých námestí plní úlohu parkoviska alebo cestnej komunikácie. Námestie často obklopujú cestné komunikácie a niekedy cez ne priamo prechádzajú. Mestský život a chôdzu vytlačili automobily a hektický spôsob života. Nie raz priestor námestia, ktorý mal slúžiť najmä ľuďom ovládli automobily.

Pešia a cyklistická doprava je veľmi dôležitým krokom k udržateľnému živému mestu a zdravému životnému prostrediu. Tento druh dopravy zaberá menej priestoru, je šetrnejší a dokonca v niektorých prípadoch rýchlejší ako automobilová doprava (Kratochvíl, 2015).

4.1 Norma ČSN 736056

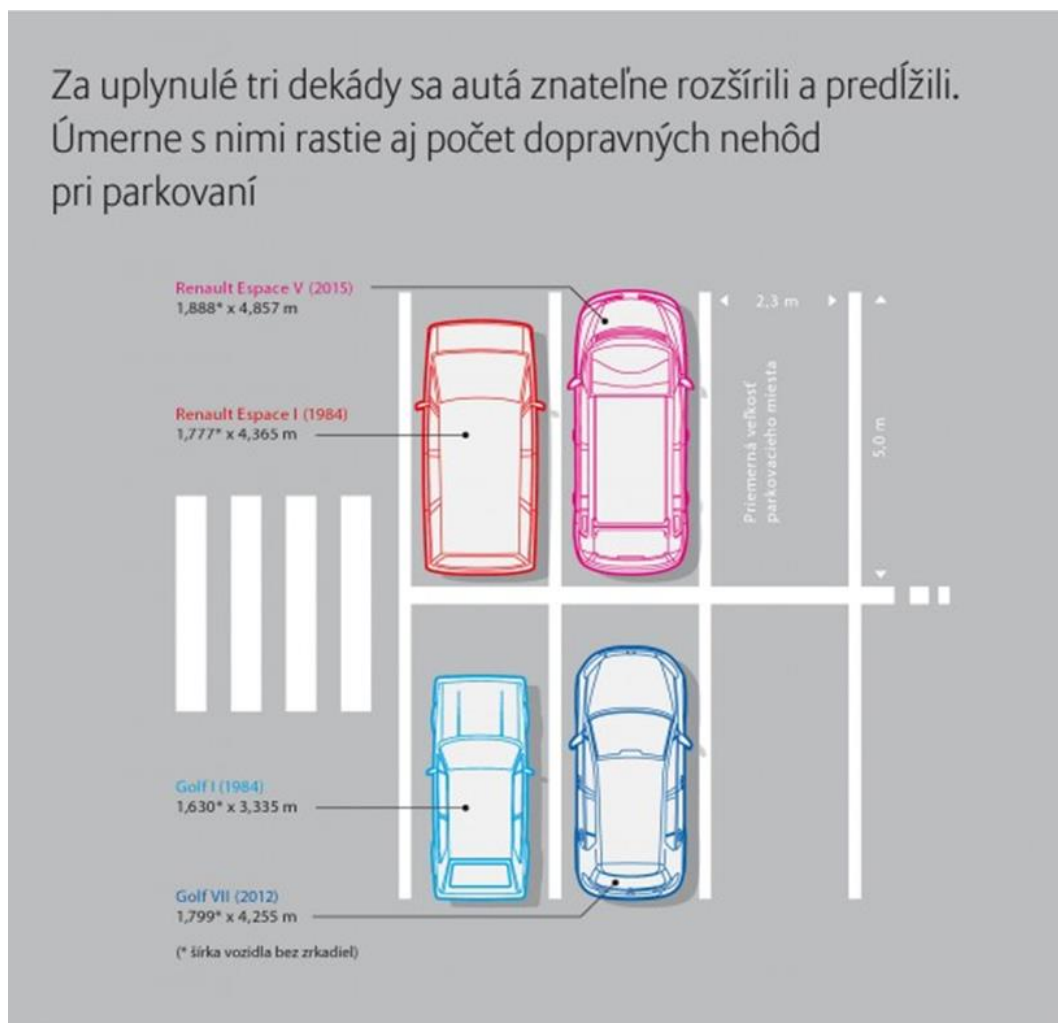
Navrhovanie parkovacích miest musí spĺňať požiadavky podľa normy ČSN 736056. Formy jednotlivých parkovacích miest sú rôzne a líšia sa podľa druhu státia a tiež podľa určenia. Parkovacia plocha môže pozostávať z kolmých miest, šikmých, pozdĺžnych alebo ich kombináciou. Rozmery kolmého státia podľa normy sú 2,5 m šírka x 5 m dĺžka. Na rozmery parkovacieho miesta nadväzuje aj šírka cestnej komunikácie, ktorá pre bezpečný spôsob parkovania musí spĺňať minimálnu šírku 6 m (Kováč, Pitoňák, 2019).

Obr. 3 Radenie parkovacích miest pri rôznych uhloch
(zdroj: Kováč, Pitoňák, 2019)

Tak isto nemôžeme zabúdať na parkovacie miesta pre telesne postihnutých, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou. Podľa normy má počet parkovacích miest pre invalidov plniť 2% z celkového počtu odstavných plôch na verejnom parkovisku. Avšak minimálny počet parkovacích miest pre invalidov je jedna odstavná plocha pri parkovisku do 20 miest. Minimálna šírka miesta pre invalidov je o rozmere 3.5 m (Kováč, Pitoňák, 2019).

Problémy pri parkovaní dnes zažíva každý a to z dôvodu, že naše automobily sa neustále zväčšujú no parkovacie miesta zostávajú rovnako malé. Problém nastáva , pokiaľ investor navrhne parkovaciu plochu s najmenšími možnými rozmermi, s čím sa často stretávame v nákupných centrách a na frekventovaných miestach. Preto je veľmi dôležité prispôbiť parkovacie miesta dnešným automobily a predísť tak škodovým udalostiam a zvýšiť bezpečnosť pri parkovaní (Topspeed, 2019).

Obr. 4 veľkosť automobilov (zdroj: Touchit, 2015)

5 PRVKY NA NÁMESTÍ

5.1 Mobiliár

Doplňkové vybavenie námestia prispieva k celkovej spokojnosti a správne fungovaniu. Vybavenie verejného priestoru lavičkami, osvetlením, verejnými toaletami je veľmi dôležité a nevyhnutné pre správne fungovanie bez problémov. Vede k spokojnosti používateľov (Kratochvíl, 2015).

Mestský mobiliár zahŕňa celý rad prvkov. Lavičky, stoly, odpadkové koše, osvetlenie, stojany na bicykle, informačné tabule, pítka ale aj prístrešky a autobusové zástavky (Nadace partnerství, 2011).

5.2 Osvetlenie

Osvetlenie je neoddeliteľnou súčasťou dobre fungujúceho námestia hlavne vo večerných hodinách má veľký vplyv na orientáciu v priestore (Gehl, 2012).

Z hľadiska bezpečnosti je potrebné účelné použitie kvalitného osvetlenia na plochu námestia. Tak ako slabé osvetlenie spôsobuje problémy, tak isto je to aj so zbytočným osvetľovaním. Prebytok osvetlenia spôsobuje svetelný smog. Osvetlenie môže byť čisto účelové alebo doplnkové, ktoré vytvára atmosféru v priestore (Nadace partnerství, 2011).

5.3 Materiály a povrchy

Povrch má obrovský vplyv na celkový charakter námestia. Úspešnosť priestoru závisí aj od vybraného materiálu. Rôzne druhy dlažby niesú prívetivé pre ľudí na vozíkoch alebo mamičky s kočíkmi, prípadne pre ženy na vysokých podpätkoch. Námestie, ktoré má byť funkčné po celý rok musí spĺňať materiálové požiadavky (Gehl, 2012).

Vizuálne zaujímavé a estetické materiály poskytujú pridanú hodnotu. Je dôležité a žiadúce zachovávať pôvodné a historické materiály, tak aby duch miesta pretrvával a miesto nestratilo svoju hodnotu. Avšak niektoré materiály ako napríklad mačacie hlavy, nie sú veľmi pohodlné pre vrtných chodcov. Ak sú materiály vysokej kvality, námestie sa stáva obľúbeným a častejšie využívaným na rôzne aktivity. Netreba zabúdať, že dlažba, asphalt, betón a iné materiály udržujú a hromadia veľké množstvo tepla zo slnečných lúčov. Tak isto niektoré materiály vo vlhkom a daždivom prostredí pôsobia nebezpečne pre svoju klzkosť, kde hrozí poškyknutie a pád (Kratochvíl, 2015).

5.4 Zeleň

Zeleň je důležitým prvkem na každém veřejném priestranstve. Stromy nám poskytujú tieň v horúcich mesiacoch, ochladzujú a čistia vzduch. Zeleň pridáva hodnotu daného miesta, dokáže vymedziť priestor a podtrhnúť plynúcu líniu. Splňuje estetickú funkciu námestia, reaguje na okolité podnety a zmeny ročných období, preto má mnoho tvári počas celého roka a poskytuje nám rozmanitú textúru (Nadace partnerství, 2011).

Zeleň je nenahraditeľná, pretože dotvára charakteristický obraz lokality. Kde je to možné, je žiadúce preferovať pôvodné lokálne druhy rastlín. Okrem estetického hľadiska, ovplyvňuje mikroklimu, pridáva rekreačnú hodnotu priestoru, zvyšuje atraktivitu ale aj hygienické podmienky. Zeleň má veľa pozitívnych aspektov ako napríklad filtrovanie ovzdušia, zachytávanie toxických látok a prachu, ovplyvňuje teplotu ale aj vlhkosť prostredia, utlmuje hluk a predovšetkým vytvára kyslík (Zeleň ve městě, 2011).

V meste sa vyskytuje v rôznych formách od jednoduchých stromov po zložité kvetinové záhony. Vysádza sa priamo alebo sa používa mobilná zeleň. Pri výsadbe treba dbať na správnu veľkosť, vhodnosť biotopu a hlavne veľkosť nádob. O zeleň sa treba náležite starať (Zeleň ve městě, 2011).

5.5 Umelecké diela

Umenie v mestskom priestore sa môže sústrediť aj na námestí. Už v histórii nájdeme umenie na námestiach v podobe sôch, fontán, pomníkov a rôznych dekorácií. Umenie pridáva estetickú hodnotu verejného priestoru. Niektoré mestá sa premenili doslova na gáleriu. Takýto koncept verejného umenia môžeme nájsť v Melbourne v Austrálii. Do tejto skupiny môžeme zaradiť fontány, vodné prvky, sochy a rôzne umelecké inštalácie. Avšak aj tieto prvky sa nájdú v klasickej fabrickej výrobe (Gehl, 2012).

6 ĽUDSKÉ MERÍTKO

Ľudské merítko je veľmi dôležité nielen pri tvorbe námestia ale akéhokoľvek priestoru. Veľkosť architektúry udáva celkový výraz a atmosféru miesta. Námestie a okolité stavby, ktoré rešpektujú ľudské merítko pôsobia harmonickejšie a prívetivejšie pre ľudí. Na druhej strane naddimenzované priestory s výškovými budovami, ktoré nerešpektujú ľudské merítko sa stávajú neosobnými a chladnými ale i tak dokážu zaujať oko diváka svojou monumentalitou a veľkorysťou. Nevhodné a roztrieštené merítko nieje prívetivé a neláka ľudí k využívaniu priestoru. Preto je veľmi dôležité merítko kombinovať. V súvislosti s touto problematikou ma zaujal výrok Jána Gehla z knihy Města pro lidi „Když jste na pochybách, pár metru uberte“ (Gehl, 2012).

Obr. 5 architektúra nerešpektujúca ľudské merítko (zdroj: Gehl, 2012)

Ľudské merítko je veľmi úzko spojené s úrovňou našich očí. Pri pohybe si najviac všímame detaily na úrovni očí. Preto sú pre nás zaujímavé a dôležité detaily v tejto línii. Napríklad výlohy obchodov, predzahrádky, vchody, dvere a rôzne rastliny a stromy. Budovy a mestské priestory vyrástli do neuveriteľných, naddimenzovaných veľkostí ale ľudia, ktorí ich využívajú sú stále rovnako malý (Gehl, 2012).

7 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE MESTA

Prostredie okolo nás vytvára podnety pre všetky naše zmysly. V prvom rade zapájame oči, sledujeme okolie, detaily no predovšetkým dianie naokolo. Tak isto zapájame čuch, kedy môžeme ucítiť príjemnú arómu kvetín a stromov, naopak hmatom môžeme ucítiť štruktúru a správanie materiálov. K príťažlivej škále zmyslových vnemov prispieva aj okolie v rôznych kombináciach vody, hmly, pary, svetla ale aj povrchy a materiály. Všetky kapitoly nižšie ovplyňujú psychické vnímanie prostredia (Nadace partnerství, 2011).

7.1 Sociálna udržateľnosť

Na námestiach dochádza k stretu rôznych ľudí a tak, niektorým priestor vyhovuje a iným nie. Môžeme sa stretnúť s rôznym spoločenským nastavením a konfliktami medzi ľuďmi, ktorý majú rôzne predstavy o fungovaní priestoru. Toto ale predstavuje čisto súkromný názor každého z nás. Preto by sme mali tolerovať slobodnú voľbu ľudí a akceptovať pestrosť verejného priestoru. Práve rôznorodosť vytvára atmosféru daného miesta (Kratochvíl, 2018).

7.1.1 Psychická bariéra a fyzická prekážka

Tieto prekážky pretože majú vplyv na dobre fungujúce priestory. Ľudia si hľadajú čo najkratšie vzdialenosti a pohodlnejšiu cestu. Preto je vhodné pri projektovaní verejných priestorov odstrániť všetky nezmyselné prekážky a hlavne iritujúce zachádzky. Pri obmedzujúcom priestore, vidíme ľudskú schopnosť nájsť si čo najkrajšiu cestu, ktorá sa odráža vo vychodenom trávniku. Za psychickú bariéru sa považujú schody. O tomto psychologickom jave svedčia aj hromádky vecí na schodisku, čakajúce kým ich niekto vynesie. Pre určitú skupinu ľudí sú schody naozajstnou fyzickou bariérou (Gehl, 2012).

Obr. 6 prekážka (zdroj: Gehl, 2012)

7.1.2 Psychická a praktická opora

Oporu vo verejnom priestore nazývame aj efekt hraničnej línie. Okraje verejného priestoru sú pre chodcov prítlačivým miestom. Vytvárajú psychickú oporu pri stání a sedení, tak isto ako rôzne stĺpy, rohy budov a výklenky. Najobľúbenejšie sú miesta, ktoré kombinujú najviac výhod. Najvyhľadávanejšie sú miesta s oporou, krytým chrbtom zozadu a samozrejme s atraktívnym výhľadom na dianie okolo. Rovnako obľúbene ako sedenie na lavičkách sú rôzne schody, podstavce a vyvýšené miesta. Tieto miesta nazývame aj pobytové schody (Gehl, 2012).

Obr. 7 praktická opora nazývaná aj hraničná línia (zdroj: Gehl, 2012)

7.2 Pociť bezpečia

K pohode neodmysliteľne patrí pociť bezpečia, ktorý je dôležitý pre vytvorenie zdravého a fungujúceho námestia. Bezpečie je životne dôležitá kvalita. K tomu môžeme priradiť možnosť bezpečného pohybu na námestí bez ohrozenia autami. Voľne plynúci priestor bez ruchu áut nás dokáže očariť. Naopak opevnené, oplotené priestranstvá nie raz obohané vysokými múrmi s ostatným drôtom a najmä prázdne, opustené námestia v nás vyvolávajú pociť neistoty a nedôveryhodnosť miesta. Zanedbané námestie odpudzuje ľudí a tak miesto začne chátrať a nám sa naskytne pohľad na prázdne námestie bez života, ktoré nie je vôbec lákavé na pohľad a častokrát ani bezpečné (Gehl, 2012).

Pocit bezpečia je dôležitý cez deň ale aj v nočných hodinách. Osvetlenie, prípadne svetlo prúdiace z výloh, okien a predzahrádok pomáha navodiť pocit bezpečia v nočných hodinách. A tak námestie dostáva nový výraz (Kratochvíl, 2015). Poskytuje používateľom útočisko pred ruchom mesta a premávkou, oslobodzuje ich od napätia a chaosu v rušných uliciach mesta (Nady, 2019).

7.3 Vizualný smog

K neestetickému výrazu námestia, ktorý vplýva na kvalitu priestoru môžeme pridať aj veľmi častý problém, kedy ľudia do priestoru vkladajú nevhodnú reklamu. Napríklad príliš veľkých formátov tak, že zakrývajú celú fasádu budovy alebo vo veľkom množstve. V horšom prípade môžeme vidieť veľké digitálne reklamy, ktoré svojím prehnaným osvetlením a hlasitým zvukom chcú upútať čo najviac ľudí a napriek tomu narušujú atmosféru miesta. Do vizuálneho smogu patrí aj nevhodné polepovanie reklamných plagátov všade naokolo. Vzniká nevhodný a prehltený priestor reklamou a informáciami, ktorý nieje príjemný na pohľad. Často dochádza k poškodeniu budov a povrchov (Kratochvíl, 2018).

Obr. 8 Príklad vizuálneho smogu v PB (zdroj: vlastný)

7.4 Akustický smog

Na verejných priestranstvách nás obklopuje veľké množstvo zvukov. Hudba z auta, z reštaurácie, hudba z rôznych digitálnych reklám ale aj hudba od rôznych jednotlivcov. V tom lepšom prípade je to hudba, ktorá je žiadaná a vyhľadávaná ako napríklad živá kapela či rôzni pouliční hudobníci. Toto všetko nazývame akustický smog. Pre niektorých ľudí je hudba rušivá, iní ju zase vyhľadáujú. V tejto problematike neexistuje objektívny názor,

nakoľko tu dochádza ku komunikácii s okolím a každý človek má svoj vlastný názor. Koniec koncov, hudba je v určitej miere pre námestie prospešná a atraktívna. Dokáže prilákať návštevníkov a predĺžiť pobyt na námestí (Kratochvíl, 2018).

7.5 Genius Loci

Genius Loci alebo inak aj duch miesta sa radí k fenomenológii architektúry. Zapája rôzne vedecké odbory do uceleného celku metódy, ktorá sa zaoberá vnímaním priestoru okolo nás. Nepozera sa na architektúru samú o sebe ale vo vzťahu s okolím a kladie do popredia koncept miesta. Medzi identitu miesta radí každodenné veci ako rastliny, zvieratá, domy, prírodu, ktoré spája do jednotného celku. Pomocou vnímania týchto všetkých vecí sa utvára charakteristická atmosféra a podstata daného miesta. Ide o vnímanie krajiny ako celku a zasadenie architektúry do kontextu daného miesta. Genius Loci pomáha určiť identitu a charakteristickú atmosféru miesta.

Norberg-Schulz vo svojej knihe Genius Loci delí krajinu na dve typické kategórie a to prírodnú a umelú vytvorenú človekom. Opisuje dôležitosť pochopenia uceleného kontextu prírodnej krajiny pre harmonické začlenenie umelo vytvorených miest do krajiny. Túto skutočnosť môžeme chápať aj ako zachovanie identity a atmosféry miesta (Norberg-Schulz, 2010).

8 PRÍKLADY REALIZÁCIÍ DOMA I VO SVETE

Na nasledujúcich stranách sa v krátkosti venujem podobným riešeniam námestia.

8.1 Historické centrum mesta Aabenraa

Město Aabenraa bolo pôvodne rybárskou dedinou. Nachádza na juhu Dánska u rovnomenného fjordu. Revitalizácia sa netýka iba námestia ale aj budov v centre historického mesta. Architekti sa sústredili na zachovanie pôvodných charakteristických znakov mesta. Budovy upravili tak, aby utvárali spolu s verejným priestorom jeden plynúci celok. V návrhu zachovali pôvodné, tradičné materiály a využili typické dlaždenie. Autori sa snažili o vizuálne prepojenie všetkých ulíc a námestí, ktoré dosiali pomocou materiálového zjednotenia. Napriek tomu si každá časť zachovala svoj pôvodný, osobitný charakter. Namiesto vyvýšených obrubníkov použili iba farebný prechod dlaždíc, ktorý jasne vymedzuje daný priestor. Touto zmenou dokázali vytvoriť priestor bez bariér a opticky zväčšiť a rozšíriť ulice. Elegantným oddelením plôch zároveň vymedzili trasy. Spojením tradičných a moderných materiálov sa podarilo centrum mesta zmodernizovať, no zároveň si zachovalo svojho historického ducha a typické znaky. Automobilovú dopravu potlačili a tak mestký ruch utíchol. Do popredia sa dostáva mestký život a nám sa tak naskytne pohľad na živé mesto (Aabenraa, 2018).

Obr. 9 Mesto aabenraa (zdroj: Aabenraa, 2018)

Autor: ATELIER ADEPT

Spolupráce: architekti z Topotek 1

Adresa: Aabenraa, Dánsko

Projekt: 2015

Realizace: 2018

Úžitková plocha: 17 760 m² (Aabenraa, 2018).

8.2 Návsi Velká Polom

Obec Velká Polom nemala nikdy námestie, pretože sa historicky rozvíjala pozdĺž ulice. Vytvoriť malé námestie bolo dlhoročným úsilím obce. Finálny návrh predchádzali návrhy žiakov z VŠB TU v Ostrave. Priestor námestia je chápaný ako prirodzené miesto stretávania občanov a pojitko medzi okolitými verejnými budovami. Oválna plocha je zjednotená pomocou žltej žulovej dlažby. Priestor je rozdelený na dve časti. Horná časť, ktorá obnovuje pôvodnú historickú studňu a spodná vodorovná časť. Tieto dva priestory sú oddelené schodiskom, ktoré zároveň slúži ako hľadisko. Spodná plocha slúži ako priestor na konanie kultúrnych akcií. Od cestnej komunikácie je priestor oddelený kamenným murikom, ktorý sa zhoduje z kostolným múrom. Mobilár námestia je vytvorený na mieru. Je umiestnený v severnej časti námestia, kde je oddychovaná časť s príľahlou zeleňou. Na tráve pred knižnicou tvorí mobiliár exteriérovú čítareň. Samotný mobiliár tvoria rozpochybované stoličky z dubového dreva, ktoré sú umiestnené tak, aby nabádali sediacich k vzájomnej interakcii. Tesne vedľa sa nachádza vodný prvok, ktorý využíva všetky vlastnosti vody. Voda pramení priamo z pôvodnej studne a prúdy pretekajú námestím. Pozorovanie vody láka hlavne najmenších obyvateľov. Voda steká po schodisku na spodnú úroveň, kde vytvára meandre (Mindr, 2019).

Obr. 10 Návsi Velká Polom (zdroj: Mindr, 2019)

Autor: ATELIER 38 s.r.o. | Petr Doležal, Tomáš Bindr

Spolupráce: Jakub Miler, Martina Peřinková, Hana Hlostová

Vodní prvek: Tomáš Skalík

Adresa: Velká Polom, Česká republika

Projekt: 2014-15

Realizace: 2017

Plocha pozemku: 1000 m² (Mindr, 2019).

8.3 Úprava Moravského náměstí Brno

Moravské náměstí přilieha k okolí barokového kostola. Priestor námestia pôvodne slúžil ako parkovisko, ktorému autor dodal dôstojnosť a dnes plní funkciu odpočinku a komunikácie medzi ľuďmi. Náměstie je zjednotené pomocou dlažby bez výškových prekážok. Ukrýva v sebe väzbu na historické udalosti a hlbšie ideové významy. Použitím návaznosti na históriu dostalo náměstie svoj charakteristický výraz a nezameniteľnú identitu (Kratochvíl, 2015).

Autor zobrazuje 4 kardinálne symboly cnosti podľa Platóna a to umiernenosť, spravodlnosť, statočnosť a múdrosť. Jošt Lucemburský na koni predstavuje statočnosť, kašna vyjadruje umiernenosť, spravodlnosť znázorňuje socha muža s kvádom a múdrosť predstavuje model mesta. Použitím zelene v podobe stromov a mobiliáru sa z priestoru stalo príjemné obytné náměstie pre ľudí (Redakce, 2008).

Obr. 11 Moravské náměstí Brno (zdroj: Redakce, 2008)

Autor: Petr Hruša

Spolupráce: Lukáš Pecka, Vít Zenkl

Adresa: Brno, Moravské náměstí

Investor: Statutární město Brno

Projekt: od 2005-2008

Realizace: 2007 a 2010

Plocha náměstí: 9120 m², celého řešeného prostranství: 12 350 m²

Vizualizace: studio SIZA (Redakce, 2008).

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

9 DOLNÍ KOUNICE

Dolní Kounice je malé malebné mesto, ktoré sa nachádza neďaleko Brna, približne asi 20 km juhozápadne. Mestom preteká rieka Jihlava, ktorá ho delí na dva brehy. Vysoko nad mestom, na ľavej strane brehu rieky sa týči dominanta kaplnka sv. Antonína. Naopak na pravej strane brehu rieky sa tak isto do výšky týči druhá dominanta mesta a to Dolnokounický hrad a zámok. Napriek týmto dvom kopcom, s dominantnými pamiatkami tu nájdeme predsa ešte vyššiu horu a to Babiú horu, ktorá so svojimi 351,8 metrami sa stala najvyšším bodom v katastre mesta. Okrem iného tu nájdeme veľké množstvo iných pamiatok koncentrovaných na jednom mieste. Sú to kostoly, sakrálne stavby, meštianske domy a vily, ale aj židovské pamiatky medzi, ktoré patrí cintorín a synagóga. Najvýznamnejšou pamiatkou Dolných Kouníc je kláštor Rosa Coeli. Okolie mesta tvoria pôvabné vinice a atraktívna mierne zvlnená krajina. (Mach, 2018).

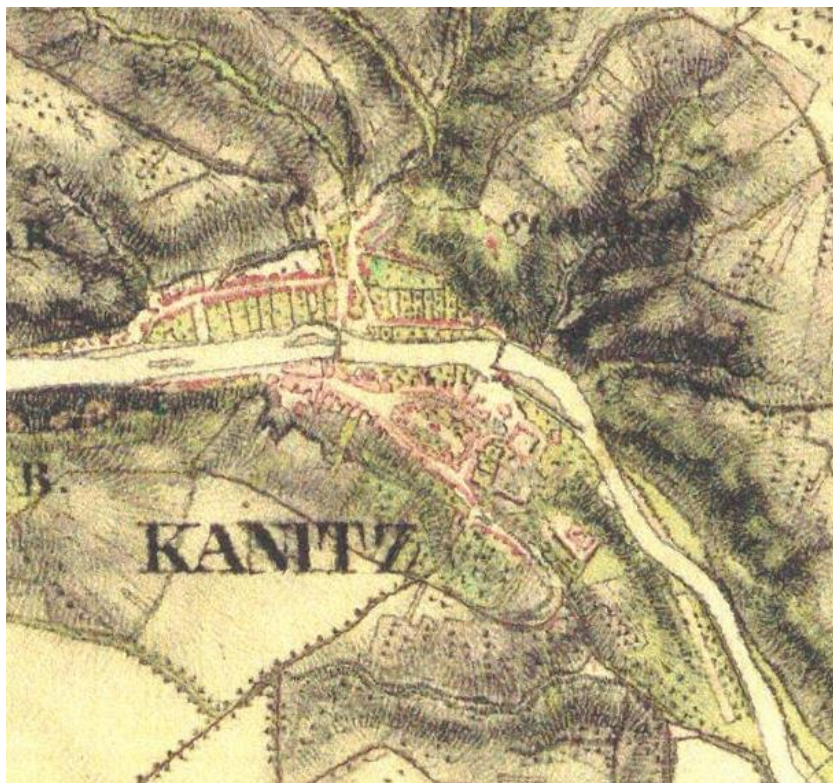

Obr. 12 Dolní Kounice letecký pohľad (zdroj: Thomas, 2019)

9.1 História

História mesta je naozaj rozmanitá a bohatá. Prvé známky osídlenia pochádzajú z obdobia pred 400 000 rokmi. Približne od doby bronzovej sa jedná už o trvalé osídlenie. Na tomto území sa vystriedali rôzne kultúry. Prvá dochovaná zmienka o Dolných Kouniciach sa nachádza vo false listiny starobabylonskej kapituly z roku 1046.

Prvá oficiálna zmienka o Dolných kounicih je z roku 1183. V tomto roku bol vybudovaný premonštrátsky kláštor Rosa Coeli. Celé dejiny mesta sú uzko prepojené s kláštorom, ktorý bol postavený v roku 1181 – 1183. Zámok týčiaci sa na kopci nad Kounicami bol pôvodne postavený ako kláštorň hrad v roku 1284-1330. Dolnokounické panstvo bolo vo vlastníctve niekoľkých šľachtických rodov. V Dolných Kounicih sa nachádzajú pozostatky židovskej obce so synagógou a cintorínom (Mach, 2017).

Obr. 13 druhé vojenské mapovanie (zdroj: Gobec)

9.2 Súčasnosť

V súčasnosti sú Dolní Kounice považované za historické mesto. Mimo historických pamiatok sa môžeme zúčastniť rôznych kultúrnych podujatí. Najznámejšie sú Svatogotharské vinárske slávnosti, Svatováclavské hody, Antonínska púť a Historické slávnosti mesta. Celé mesto je obklopené krásnym okolím v podobe viníc a krásnej prírody. Okolie je priamo stvorené na cyklistiku prípadne krátku prechádzku, či turistiku. Priamo cez mesto vedie viacero cyklistických a turistických trás. V okolí mesta a najmä pozdĺž rieky Jihlavy môžeme navštíviť veľa iných historických a zaujímavých miest, obcí, či vyhlíadok. V roku 2019 ku 1. Januáru malo mesto 2 453 obyvateľov. (Mach, 2018).

10 HISTÓRIA NÁMESTIA

História je pre tvorbu návrhu je veľmi dôležitá. Buď sa nám naskytne príležitosť a použijeme jej prvky alebo zistíme, že je čas iniciovať nové riešenia. O samotnej histórii Mlynského námestia toho moc nevieme. Každopádne sa tu konali spartakiády a taktiež nám o živote na námestí veľa napovedia okolité budovy, ktoré majú zachovanú bohatú históriu. Nevyčerpatelnú studnicu historických zaujímavostí o námestí ale aj meste nájdeme na webe DK v sekcii Dolnokounický zpravodaj.

Obr. 14 Matyškuv mlyn (zdroj: Winkler, 2017)

Matyškuv mlyn zohráva najdôležitejšiu úlohu na námestí. Podľa neho nesie názov aj samotné námestie. Samotné námestie bolo súčasťou kláštorného komplexu, kde sa nachádzal kláštorný mlyn a pivovar. Prvá zmienka o mlyne je zo 14 storočia kedy sa jednalo o drevennú stavbu. Mlyn prestaval František Moučka v roku 1914 po požari. Do podoby v akej ho dnes môžeme vidieť sa dostal až po druhom požari a čiastočnej rekonštrukcii (Winkler, 2017).

Pivovar - V roku 1576 je prvá oficiálna zmienka ale pivo sa tu varilo určite skôršie. Z roku 1750 údaje hovoria o jednom panskom pivovare na mlynskom námestí, kde ročne varili 1.583 hektolitrov piva. Pivovar zanikol v roku 1848. História budovy ale pokračovala ďalej a na konci 19 storočia tu vznikla nemecká materská škôlka a neskôr tu sídlila firma Retex (Vrána, 2009). Okrem vyššie spomínaných na námestí sídlila firma koh-i-nor, vyrábali sa tu bycikle, produkovala sa modrotlač a vznikla tu rytecká dielňa, neskôr výroba marmelád a konzervovaného ovocia a zeleniny. (Archív)

11 ANALÝZA

Analýze námestia, okolia ale aj histórie som venovala pomerne dlhý čas, aby som pochopila podstatu miesta a najmä súvislosti medzi námestím a jeho blízkym okolím. Kounice sa nachádzajú neďaleko Brna. Okrem veľkého počtu významných historických pamiatok, ponúkajú vinársku oblasť prepletenú cyklotrasami a turistickými chodníkmi.

11.1 Širšie vzťahy

Obr. 15 širšie vzťahy (zdroj: vlastný)

Obr. 16 prehľad historických pamiatok v Dolních Kounicích (zdroj: Vlastný)

11.2 Fotodokumentácia námestia

Fotodokumentácia na nasledujúcich obrázkoch je zo dňa 25.4.2021. Analýza slabých, silných stránok a opis miesta sa nachádza v kapitole nižšie.

11.3 Pozitíva a negatíva námestia

Za silné stránky námestia považujem historický mlyn, ktorý je hlavnou dominantou. Z námestia sa nám naskytá hneď niekoľko pohľadov na okolité pamiatky. Najzaujímavejší je pohľad na kláštor Rosa coeli, ktorý vidíme skrz priemyselný dvor firmy Fruta. V pozadí mlyna, na ľavej strane spozorujeme kaplnku sv. Antonína, ktorá sa týči na vysokom kopci a hneď na opačnej strane v pravo, môžeme uzrieť historickú vilu. Nakoniec pomedzi strechy domov dokážeme zahliadnuť kostol Barborky.

Obr. 17 pohľad na námestie z ulice Ružová (zdroj: vlastný)

Ďalšie veľké pozitívum miesta je samotná lokalita, kde sa námestie nachádza. Priestor námestia má vhodnú polohu smerom k centru mesta ale aj ku kláštoru a zámku. Krajina v ktorej sa námestie nachádza doslova nabáda na návštevu a prechádzky po okolí.

Obr. 18 pohľad na námestie z prístupovej ulice (zdroj: vlastný)

Tak ako každé miesto, aj Mlynské námestie má určité nedokonalosti. V kontexte s námestím hodnotím ako veľké negatívum okolité budovy, ktoré sa premenili na priemyselné firmy a dnes tu môžeme vidieť kamióny, kontajnery a priemyselnú techniku. Pri tomto pohľade vidíme dokonalý protiklad. Miesto, ktoré sa zastavilo v čase a dýcha históriou a miesto, kde vidieť neustály pohyb a priemyselný vývoj.

Obr. 19 pohľad z námestia smer centrum (zdroj: vlastný)

Okolité budovy námestia narušujú historickú atmosféru miesta. Môžeme ich zahliadnuť v rôznych výrazných farbách, ktoré pôsobia veľmi rušivo a chaoticky. Ďalšou aktuálnou slabou stránkou je neupravený povrch námestia, ktorý je nespevnený a rozbitý. Náletové stromy okolo a hlavne tesne pred mlynom, ktoré zatieňujú mlyn.

11.4 Potenciál miesta

Priestor Mlynského námestia je výborne situovaný a taktiež dobre dostupný. Nachádza sa v blízkosti centra mesta. Dolné Kounice navštevuje veľké množstvo turistov pre svoje charakteristické kultúrne pamiatky a taktiež vinárske okolie. Práve v blízkosti Mlynského námestia môžeme nájsť najznámejšiu historickú pamiatku a to Kláštor Rosa Coeli. Denno denne okolo námestia prejde veľa ľudí, ktorá väčšinou smeruje do kláštora. Práve preto si myslím, že potenciál námestia je naozaj obrovský. A môže sa stať novým miestom záujmu a stredobodom mesta. Ďalším zmysluplným prepojením je vznik premostenia ponad mlynský náhon a spojenie námestia a mesta pomocou nábrežia. Kde sa nám naskytne nový priestor a nepoznaný pohľad na mesto.

11.5 Námestie verzus parkovisko

Na námestie vedú dve prístupové ulice. Aktuálne priestor námestia slúži ako záchytné parkovisko pre návštevníkov mesta ale hlavne pre kamióny firmy Fruta. Námestie tiež zastáva funkciu točny pre kamióny. Pri pohľade na daný priestor človek vôbec nemá pocit, že sa nachádza na námestí.

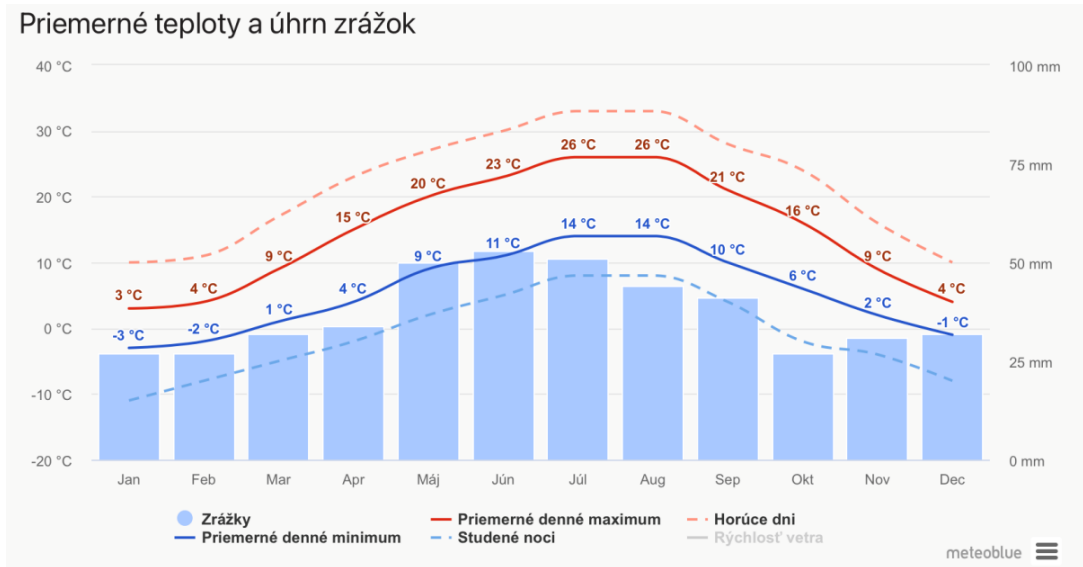

Obr. 20 Mlynské námestie alebo parkovisko ? (zdroj: vlastný)

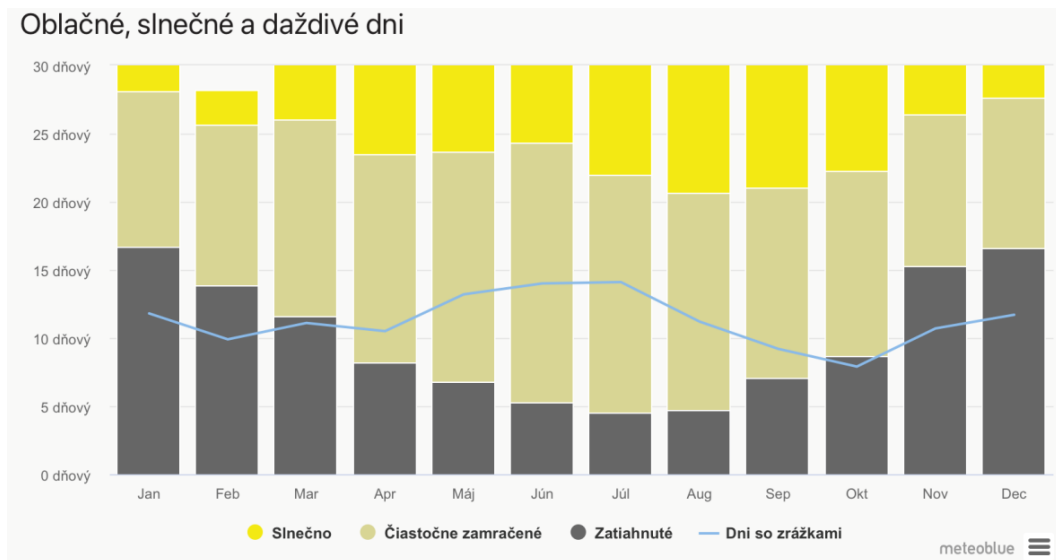
V Dolných Kouniciach je parkovanie problémové. Mesto je vyhľadávané turistami ale nespokytuje dostatok parkovacích miest ani pre domácich obyvateľov. V meste nájdeme parkovacie plochy v centre na Masarykovom námestí a v jeho okolí, a v okolí kaplnky sv. Jana Křiteľa, ktorá sa nachádza na námestí Mieru. Jediné oficiálne parkovisko, ktoré nájdeme vyznačené na google mapách je práve priestor Mlynského námestia.

11.6 Počasie a podnebie

Dolní Kounice patria do Juhomoravského kraja. Nachádzajú sa v nadmorskej výške 199 m.n.m. Meteografické diagramy, ktoré sa nachádzajú v mojej práci sú priemerom 30 ročných hodinových záznamov. (METEOBLUE)

obrázok 1: Priemerné teploty a úhrn zrážok

obrázok 2: Oblačné, slnečné a daždivé dni

12 VÝVOJ PRÁCE

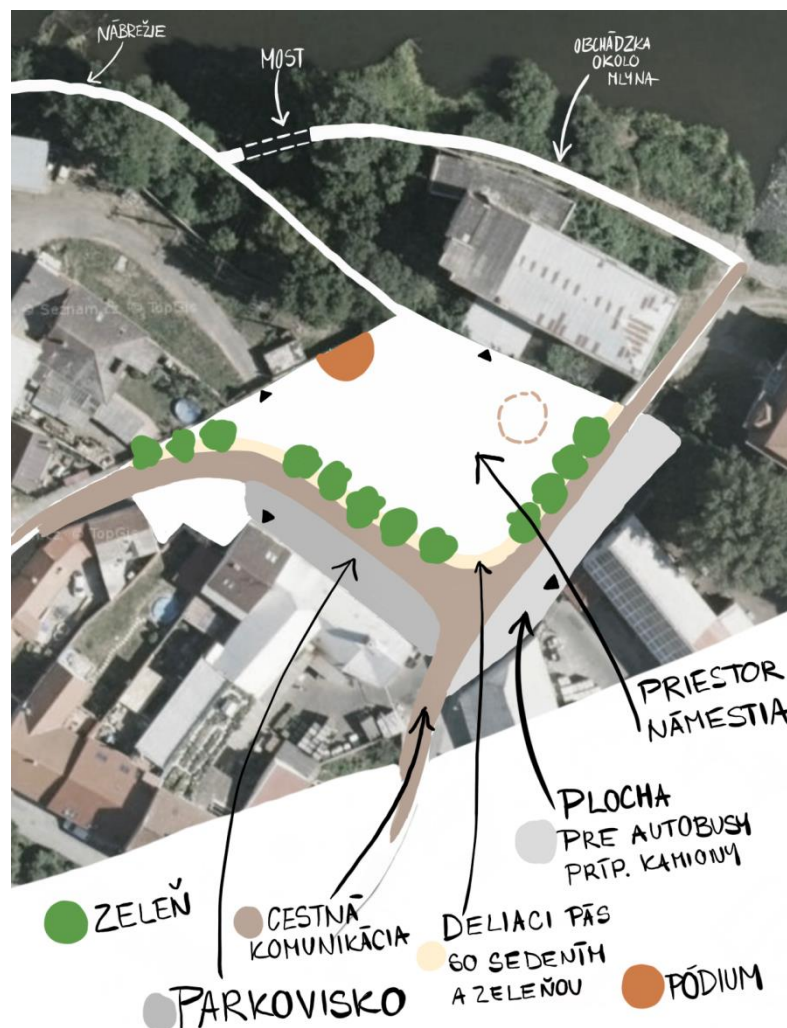
Pri tvorbe návrhu vznikli 3 koncepčné varianty. V prvom rade som sa snažila zachovať funkciu točny pre kamiony a hlavná funkcia námestia bola dopravná, kedy uprostred vznikol takzvaný kruhový objazd. V druhom návrhu som vytvárala kompromis medzi oboma a návrh som sústreďovala tesne pred mlyn, môžeme hovoriť o kompozícii predzáhradky. Tretí a to finálny návrh vznikol zamyslením sa nad tým, pre koho primárne navrhujem námestie. Funkciu dopravy som potlačila a priestor som rozdelila pomocou cestnej komunikácie. Vznikla veľkorysá plocha námestia, pre potreby ľudí.

Obr. 21 vývoj práce (zdroj: vlastný)

13 FINÁLNÝ KONCEPT

Finálny návrh zameriavam najmä potrebám ľudí. Automobilovú dopravu a funkciu točny pre kamióny potláčam a priestor venujem ľuďom tak, aby môhlo vzniknúť živé námestie plné ľudí, na ktoré sa budú radi vracat' domáci obyvatelia ale aj turisti. Návrh sa delí na 4 skupiny. Najrozsiahlejšia a hlavná je plocha námestia, ktorá zároveň tvorí pešiu zónu, následne parkovacia plocha pre automobily a dočasná odstavná plocha pre autobusy a prípadne kamióny. Tieto plochy rozdeľuje cestná komunikácia, pozdĺž ktorej sa nachádza zeleň a podporuje líniu. V poslednom rade ide o ideový návrh celého priestoru a blízkeho okolia ako aj nová funkcia mlyna. Všetkým častiam sa venujem podrobnejšie v nasledujúcich bodoch. Cieľom návrhu je vytvoriť atraktívny priestor bez zbytočných prekážok. V návrhu používam symbolické prvky a tak vytváram a zároveň zachovávam identitu miesta.

Obr. 22 vymedzenie priestoru (zdroj: vlastný)

13.1 Podrobná definícia návrhu

Námestie, jeho tvar a celkový priestor vymedzila cestná komunikácia, ktorá delí priestor na hlavnú plochu námestia a parkovacie plochy. Najväčšia plocha námestia si zachováva výraz tradičného kamenného námestia s dostatočným priestorom vhodným na kultúrne podujatia a oddych od ruchu mesta.

Obr. 23 vizualizácia - pohľad z mlynskej ulice (zdroj: vlastný)

Povrch námestia je zložený z kamennej dlažby s jemným vzorom. Voľne plynúca kamenná plocha bez prekážok obsahuje iba menšie pódium prisunuté k hranici námestia, vhodné pre kapelu, hudbu a iné kultúrne vystúpenia. Vo všedné dni môže pódium slúžiť ako posedová plocha. Celý priestor námestia uzatvára línia stromov, ktorá zároveň vytvára priehľady na mlyn z prístupových ciest.

Pódium je umiestnené na západnej strane námestia. Prvá myšlienka bola umiestniť pódium voľne stojace približne do stredu plochy a vytvoriť tak akýsi stupienok. Pri tvorbe finálneho výstupu som navrátila pódium ku okraju námestia a to zo zrejmých dôvodov. V prvom rade ide o vytvorenie väčšieho priestoru pre jarmoky, kultúrne podujatia a najmä o fakt, kedy pri pohľade na pódium máme väčší obzor z námestia a hlavne je pohľad ničím nerušený, pretože pódium nieje obchodzie a tak sa nemôže stať, že sa v pozadí budú pohybovať osoby, ktoré by sa zároveň rušili. Pódium dotvára oplotenie porastené paviničom a tak nám vzniká príjemná zelená stena, ktorá dotvára drevennú plochu.

Obr. 24 vizualizácia - pohľad z Ružovej ulice (zdroj: vlastný)

Sedenie - Dominantný prvok námestia tvorí betónový múrik, ktorý kopíruje námestie a vytvára pocitovo bezpečný priestor. Zároveň vzniká ideálny priestor na sedenie a odpočinok v tieni stromov. Okrem stromov som do múriku zakomponovala rastliny. Môžeme hovoriť aj o efekte takzvanej hraničnej línie, ktorá je veľmi obľúbená na sedenie. Múrik je pohľadovo nasvietený a v noci vytvára príjemnú atmosféru. Navrhovaný mobiliár som vybrala z ponuky MMcité typ PORT. V prípade sedenia je možné návrh zrealizovať na mieru a vytvoriť plynulú plochu alebo jednoducho použiť vybraný mobiliár. Do samotného múriku odporúčam zakomponovanie odpadkových košov a tak plné využitie priestoru.

Obr. 25 vizualizácia - pohľad na námestie spoza múrika (zdroj: vlastný)

Ostatný mobiliár v podobe odpadkových košov, informačníkov, stojanov na bicykle vyberám z rady MMcité tak ako lavičky.

Parkovisko bola jedna z podmienok pri zadaní práce. Parkovisko je nevyhnuté pre návštevníkov neďalekého kláštora ale aj celého mesta. V Dolných Kounicích sa nenachádza žiadne väčšie záchytné parkovisko pre turistov. Finálne umiestnenie parkoviska vzniklo vymedzením priestoru. Na námestí sa nachádza 13 kolmých parkovacích miest pre osobné automobily, z toho 1 miesto pre hendikepované osoby. Pri snahe o dokonalé využitie priestoru vznikajú dočasné parkovacie miesta pre autobusy prípadne kamiony firmy Fruta. Navrhovanie parkoviska podlieha norme ČSN 736056, ktorá je spomínaná v teoretickej časti.

Obr. 26 vizualizácia - pohľad na parkovaciu plochu (zdroj: vlastný)

Cestná komunikácia, ktorá vedie námestím je nevyhnutná pre prístup k vile ale aj do priemyselného areálu. Keďže sa v danej lokalite pomedzi úzke uličky pohybujú kamióny a veľké nákladné autá, rozhodla som sa o zmenu dopravy. Pre bezpečnejší priestor, pobyt na námestí ale aj jazdu navrhujem vytvorenie jednosmernej cestnej komunikácie. Vchod na námestie z Mlynskej ulice a východ po ulici Ružová.

Oplotenie okolo mlyna a náhonu vraciam do pôvodnej historickej podoby. V návaznosti na nábrežie využívam autorský návrh oplotenia z mlynských kolies.

Obr. 27 vizualizácia - pohľad z náhonu (zdroj: vlastný)

Osvetlenie - vo svojom návrhu používam okrem pouličného osvetlenia aj doplnkové osvetlenie, ktoré vytvára príjemnú atmosféru počas noci. Osvetlenie je jemné aby nepôsobilo rušivo ale práve naopak podčiarklo plynúcu líniu stromov a krásu historického mlyna.

Obr. 28 vizualizácia - simulácia osvetlenia (zdroj: vlastný)

13.2 Použité materiály

Betón tvorí časť námestia v podobe deliaceho a posedového múriku. Zároveň plní funkciu črepníka pre trvalky a priestor pre integrované odpadkové koše. Betón alebo konkrétne betónové panely môžeme použiť ako oplotenie porastené paviničom, prípadne iným

druhom popínavej rastliny. Betonové oplatenie sa aj dnes nachádza na západnej strane námestia.

Kov konkrétne korten alebo aj železo so špeciálnou úpravou som vybrala do svojho návrhu pre jeho nezameniteľnú patinu a trvácnosť. Rozhodla som sa ho použiť na ochranu stromov a mlynské kolesá aplikované v dlažbe.

Kamenná dlažba ako tradičný historický prvok mesta, ktorú nájdeme aj v iných častiach mesta. Zjednotenie a integrovanie námestia do kontextu mesta pomocou materiálu. Aj preto som sa rozhodla použiť kamennú dlažbu, ktorá má nezameniteľný charakter. Avšak tradičná kamenná dlažba so sebou nesie aj pár negatív. Napríklad nepohodlná chôdza. Preto som uskutočnila menšiu analýzu trhu a objavila som kamennú dlažbu, ktorá má historického ducha ale spĺňa všetky moderné požiadavky. Konkrétne je to dlažba ARTE firmy semmelrock.

V poslednom rade nájdeme na námestí v menšej forme **drevo**. Drevo aplikujem na plochu pódia, pre príjemnejšie podmienky. A tak isto navrhujem použitie dreva na vstupné brány do firemných areálov, ktoré budú pôsobiť príjemnejšie ako chladná kovová konštrukcia. Štruktúra dreva dotvorí priestor a zároveň vytvorí kontrast s chladným betónom a paviničom.

13.3 IDEA CELKU

O priestore námestia som uvažovala ako o celku mesta. Blízke okolie námestia je neoddeliteľnou súčasťou a práve preto by sa malo prihliadať aj na tento aspekt. O priestore som premýšľala v koncepcnej rovine, kde načrtávam nové riešenia.

Obr. 29 vizualizácia pohľad na nábrežie (zdroj: vlastný)

13.3.1 Nová funkcia mlyna

Pri navrhovaní samotného námestia ma zaujal historický mlyn, ktorý je v zanedbanom stave a chátra. Matyškov mlyn si zaslúži väčšiu pozornosť aká sa mu dostáva. Budova má historický charakter a tak skvele zapadá do kontextu historického mesta. Pri revitalizácii námestia by sa mala venovať pozornosť aj samotnej budove mlyna. Mlyn môže plniť nové funkcie a tak vyplniť chýbajúce vybavenie mesta. Pri analýze občianskej vybavenosti mesta som dospela k záveru, že v DK nieje dostatok ubytovacích zariadení. Nachádzajú sa tu 3 ubytovacie zariadenia plus ubytovňa. Práve túto funkciu by mohla plniť zrekonštruovaná budova mlyna a zároveň by lákala turistov na dlhší pobyt v meste.

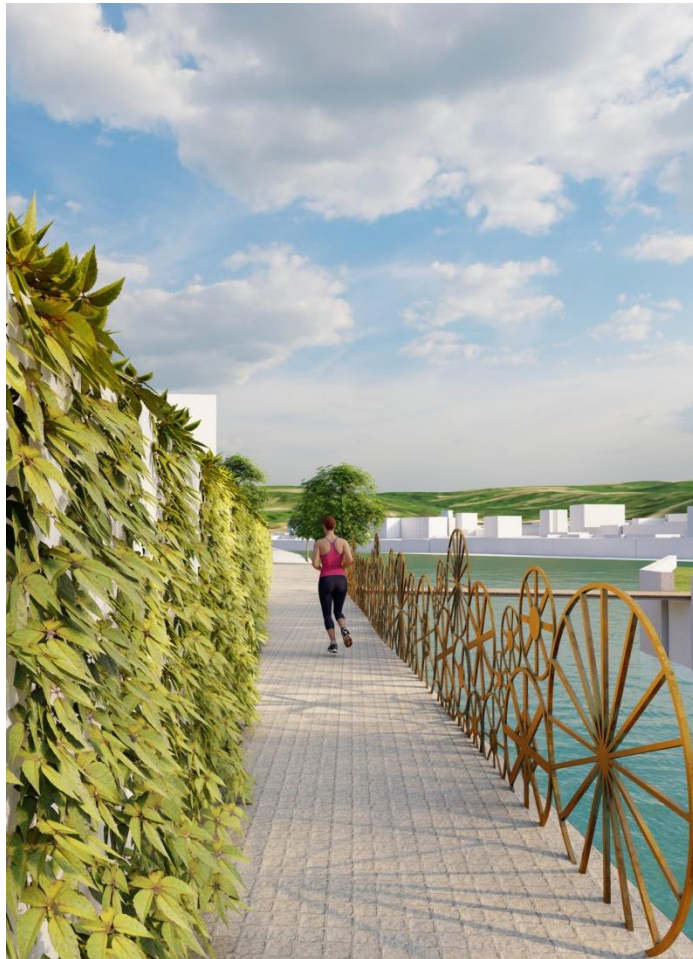
Obr. 30 vizualitácia – pohľad na mlyn/možnú kaviareň (zdroj: vlastný)

Ďalšou možnosťou je vybudovanie útulnej kaviarne a cukrárne nad mlynským náhonom. Vo svojom návrhu som pretvorila budovu nad náhonom na malú kaviarničku. V návrhu používam kontrast medzi historickou budovou a čistými, jednoduchými líniami kaviarne. Vybudovanie kaviarne alebo akejkoľvek služby pre ľudí je vítané aj z okolitých budov, z ktorých sa nám naskytne atraktívny pohľad na samotný mlyn a námestie. V ideovej rovine som sa pohrávala s myšlienkou vytvoriť galériu, muzeum, alebo spoločenský univerzálny a jednoduchý priestor na rôzne podujatia

13.3.2 Premostenie

Premostenie rieky tvorí prepojenie s mlynským náhonom, na ktorom sa nachádza mlyn. Umožňuje nám pohyb ponad mlynský náhon a utvára nový pohľad mlyn. K premosteniu neoddeliteľne patrí chodník okolo mlyna a tak spojenie priestoru. Ide o pomyselný okruh

okolo mlyna, ktorý môže slúžiť ako náučný chodník, plný informácií o histórii. Alebo len priestor, ktorý poskytne nové pohľady na mesto a oddychové zákutia. Na lávku sa dostane chodníkom po nábreží. Tu vzniká ďalšie možné prepojenie námestia a mesta do jedného celku pomocou nábrežia.

Obr. 31 vizualizácia – vízia premostenia (zdroj: vlastný)

13.3.3 Regulácia farebnosti

K celkovému výrazu námestia patrí aj regulácia farebnosti na okolitých budovách. Regulácia Je viac ako žiadúca pre vytvorenie harmonického celku námestia. Už v histórii ovplyvňovali okolité budovy priestor námestia, preto do bezprostredného okolia námestia umiestňovali vyznamné a dôležité budovy s patričnou výzdobou. Na námestia nemôžeme nahliadať ako na samostatnú jednotku ale na celok. Okolité budovy vytvárajú pozadie a ovplyvňujú celkový výraz a atmosféru miesta. Pri zregulovaní farebnosti dosiahneme harmonického priestoru bez rušivých aspektov.

14 SYMBOLIKA MIESTA

Pri návšteve námestia, mi učarovala atmosféra nielen samotného mesta a námestia ale aj jeho okolie. Špecifická atmosféra krajiny ma ovplyvnila pri následnom vytváraní celého konceptu. Pri navrhovaní som viedla podrobnú analýzu miesta a okolitej krajiny. Vypozorovala som určité symbolické črty krajiny a niektoré som použila vo svojom návrhu. Pomocou symboliky celý navrhovaný priestor dokonale zapadne do danej lokality a plynule nadviaže na výraz mesta. Taktiež som použila prvky, ktoré vychádzajú z historických prameňov.

14.1 Mlynské koleso

Do návrhu som vniesla symboliku mlynskeho kolesa a pomyselný odkaz na mlynsku históriu. Pôvodný mlyn, ktorý môžeme vidieť na starých fotografiách mal hneď niekoľko drevených mlynských kolies, ktoré boli viditeľné z námestia. Koncept mlynskeho kolesa používam ako ochranu okolo stromov a taktiež ako prvok v dlažbe, na zvýraznenie priestoru pred mlynom a optické zjednotenie priestoru. Prvok pred mlynom je zapustený na úroveň dlažby a slúži ako informačník. Okrem iného tvar kolesa môže poslúžiť aj na poklopy technických sietí. Ďalej som sa rozhodla použiť mlynské koleso ako oplotenie v úzkych miestach okolo nábrežia a tak vytvoriť mlynský chodník smerom do centra.

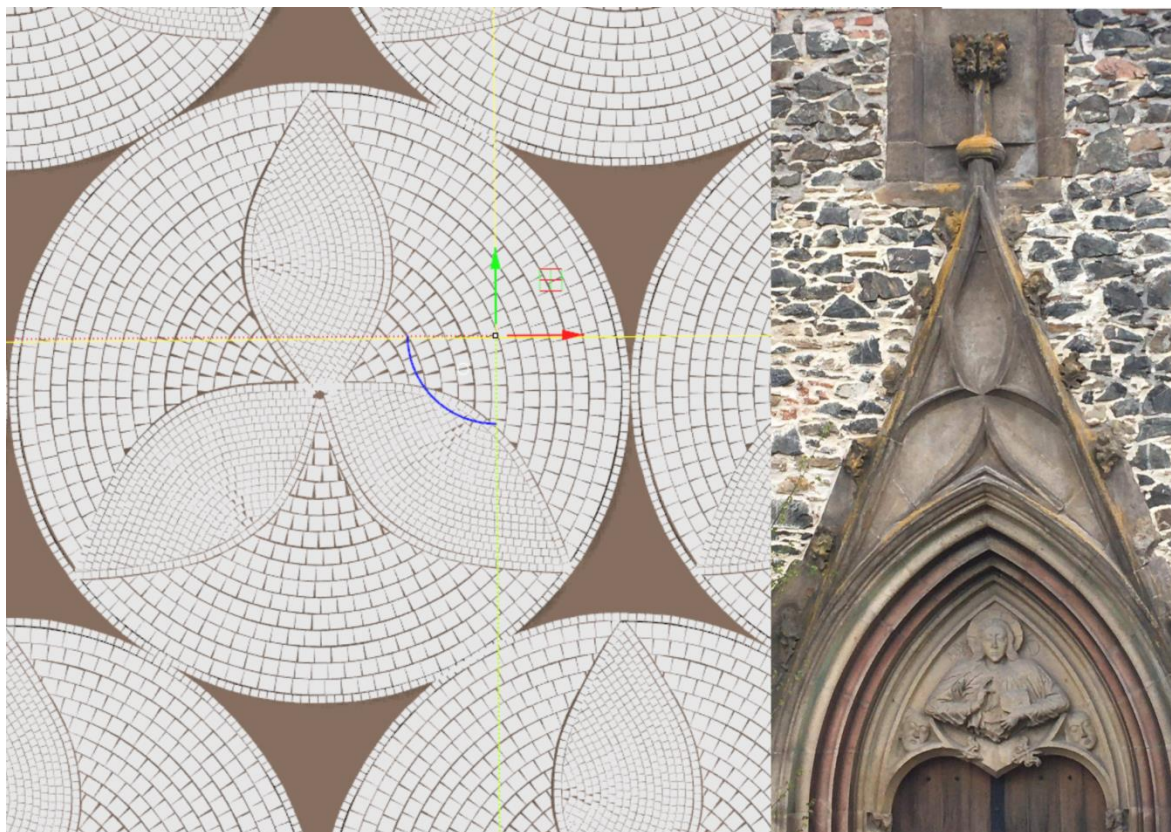

Obr. 32: symbolika – návrh doplnkov (zdroj: vlastný)

14.2 Rosa coeli

Budova mlyna spočiatku prislúchala ku kláštoru Rosa Coeli. V podstate to bol kláštorný mlyn. Práve preto som sa rozhodla túto peknú historickú symboliku preniesť do svojho návrhu a tak znova pomyselne prepojiť tieto dve miesta, ktoré boli v histórii jedným celkom kláštorného komplexu. Znak Rosa Coeli som použila pri tvorbe kamennej dlažby. Celý návrh som umocnila a zjednotila použitím kruhov.

Obr. 33 symbolika - návrh kamennej dlažby (zdroj: vlastný)

14.3 Zeleň

V historickom Dolnokounickom spravodaji sú informácie, aké stromy sa v DK pestovali, koľko úrody mali a ako sa im celkovo darilo. Tieto informácie môžeme nájsť v časopisoch na ich webovej stránke. Na základe týchto poznatkov som sa rozhodla použiť vo svojom návrhu tradičné stromy a rastliny, ktoré sa hojne pestovali, boli prirodzenou súčasťou mesta a dodnes ich môžeme nájsť v širokom okolí. Ide o spojenie s okolitou prírodou. Použitím lokálnej zelene rešpektujem pôvodnú krajinu a tradičné druhy rastlín a stromov. Rastliny, ktoré umiestňujem pod líniu stromov musia byť vhodné na výsadbu pod stromy a do tieňa. Pri analýze zelene som sa rozhodla pre použitie okrasných Jabloní a tradičných rastlín.

14.3.1 Vinič a tradícia

Vinič je ďalším charakteristickým znakom pre DK. Vinič a jeho spracovanie je jednoznačne silnou tradíciou nielen v meste ale v celej moravskej oblasti. V okolí mesta sa nachádzajú nekončiace vinice a celá lokalita je silne vinársky založená. Preto v návrhu používam vinič ako popínavú rastlinu, ktorá nás prepája s okolím. Avšak v návrhu nepoužívam pravý vinič ale pavinič, ktorý je vhodnejší pre verejné priestory z hľadiska starostlivosti a hmyzu. Pomocou paviniča vytváram zelenú stenu a zakrávam nevzhľadné oplotenie.

Obr. 34 pavinič trojlaločný (zdroj: stromčekovo, 2021)

Vinič ale aj stromy reagujú na zmeny ročných období. Práve preto ponúkajú širokú škálu farebnosti a štruktúr počas celého roka. Aj týmto spôsobom získava miesto svoju identitu.

III. PROJEKTOVÁ ČASŤ

15 SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Názov projektu: Návrh Mlýnského náměstí

Miesto projektu: Mlýnské náměstí

Město: Dolní Kounice

Kraj: Jihomoravský kraj

Číslo parcely: 70/1

Vlastník parcely: Dolní Kounice

Stupeň dokumentácie: návrhová

Zadávateľ: mesto Dolní Kounice

Dátum spracovania: máj 2021

Zoznam Technických výkresov :

A1 širšie vzťahy

A2 stávajúci stav

B1 rozdelenie priestoru

B2 navrhovaný stav

B3 materiály, prvky, zeleň

C1 navrhované okolie

C2 vizualizácie

C3 rezopohľad

D1 dlažba - špárorez

ZÁVER

Cieľom práce bolo vytvoriť návrh revitalizácie v súčasnosti neatraktívneho priestoru námestia na hodnotné miesto plné života, ktoré priláka obyvateľov mesta, ale aj turistov.

Keďže v zadaní práce nebol stanovený rozpočet ani iné obmedzujúce podmienky snažila som sa naplno využiť svoju kreativitu. V návrhu používam symboliku pre citlivé zasadenie do kontextu mesta a celej krajiny. načrtnutie histórie do návrhu, ale aj o inovatívnu obnovu priestoru. Identita celého mesta je veľmi silná a očarujúca.

Spracovanie vybranej témy mi bolo veľmi blízke, objavila som nové podnety vo verejnom priestore, získala cenné skúsenosti a samotná návšteva mesta a analýza ma natoľko fascinovali, že som si mesto obľúbila a počas práce som sa do Kouníc ešte raz vrátila.

Tento projekt môže slúžiť ako vízia do budúcnosti a podnet na skutočnú revitalizáciu námestia a samotného mlyna, ktorý stojí o našu pozornosť a zaslúži si obnovu. Obnova námestia by sa mala niesť v duchu zachovania histórie a citlivým navrhnutím priestoru tak, aby sa nevytratil z miesta genius locci, ktorý je Kounicích naozaj očarujúci.

Verím, že jedného dňa Mlýnské námestie dostane patričnú pozornosť, aby mohlo byť obnovené, a priestor bude tvoriť potešenie celému mestu.

ZOZNAM POUŽITÉJ LITERATURY

Knižné publikácie:

ČABLOVÁ, Prostory: průvodce tvorbou a obnovou veřejných prostranství. 1. vyd. Brno: Partnerství, 2013. 123 s. ISBN 978-80-904918-6-1.

DOLEŽANOVÁ, Lucie. Diplomní projekt - Výtvarně architektonická studie náměstí. [online]. Brno, 2018 [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/cn312n/>. Diplomová práce. Mendelova univerzita v Brně, Faculty of Horticulture. Vedoucí práce doc. Dr. Ing. Dana Wilhelmová.

GEHL, Jan. Města pro lidi. Brno: Partnerství, 2012. 262s. ISBN 978-80-260-2080-6.

HRŮZA, Jiří a Josef ZAJÍC. Vývoj urbanismu. 1. díl. Vyd. 2. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2002. ISBN 80-01-02551-9.

KRATOCHVÍL, Petr. Městský veřejný prostor. Vydání první. Praha: Zlatý řez, 2015. 192s. ISBN 978-80-88033-00-4.

KRATOCHVÍL, Petr. Veřejný prostor v ohrožení?: aktuální problémy městského veřejného prostoru z pohledu společenskovedních disciplín. Praha: Artefactum, 2019. 144s. ISBN 9788088283188.

NORBERG-SCHULZ, Christian. Genius loci: krajina, místo, architektura. Dokořán, 2010. 224 s. ISBN 9788073633035.

ZELEŇ VE MĚSTĚ - město v zeleni: seminář AUÚP, 7.-8. října 2010, Praha-Troja. Brno: Ústav územního rozvoje, 2011. 70s. ISBN 978-80-87318-18-8.

Internetové zdroje:

AABENRAA Historic City Center. World-architects [online]. Zurich: PSA Publishers, 2018, 2018 [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://www.world-architects.com/ca/adept-copenhagen/project/aabenraa-historic-city-center>

BINDR, Tomáš. ATELIER 38 s.r.o. Městotvorná návěs na opavské vesnici. ARCHITECT+ [online]. Praha, 2019 [cit. 2021-4-10]. Dostupné z: <https://www.architect-plus.cz/mestotvorna-naves-na-opavske-vesnici/>

CREATIVE URBAN, Visualization. Rob, Krier. and Space image ideas & inspiration on Designspiration. Designspiration - Design Inspiration [online]. Dostupné z: <https://www.designspiration.com/save/20129359104675/>

GEHLPEOPLE. REFRAMING THE CHINESE STREET AS PUBLIC SPACE. Gehlpeople [online]. Copenhagen, 2016 [cit. 2021-5-9]. Dostupné z: <https://gehlpeople.com/projects/shanghai-china/>

GOBEC, vojenské mapovanie [online] [cit.07.05.2021].Dostupné z: <https://www.gobec.cz/dolni-kounice/>

KOVÁČ, Matúš a Martin PITOŇÁK. Odstavné a parkovacie plochy cestných vozidiel (STN 73 6056) [online]. Žilinská univerzita v Žiline, Stavebná fakulta, CEDS, 2019 [cit.2021-4-25]. Dostupné z: https://www.ssc.sk/files/documents/technickepredpisy/rozborove_ulohy/2019_ru_stn_7360_56.pdf

MACH, Vojtěch. Historie města. Dolní Kounice [online]. Dolní Kounice, 23.4.2017 [cit. 2021-4-2]. Dostupné z: <https://www.dolnikounice.cz/historie-mesta/d-82079/p1=8701/>

MACH, Vojtěch. Představení města: základní informace o městě. Dolní Kounice [online]. Dolní Kounice, 12.3.2018 [cit. 2021-4-2]. Dostupné z: <https://www.dolnikounice.cz/zakladni-informace-o-meste/d-78882/p1=86854>

NADACE PARTNERSTVÍ. Kvalitní veřejné prostory: Metodika tvorby a obnovy veřejných prostranství [online]. Brno: Nadace Partnerství 2011, 2011 [cit. 2021-4-18]. Dostupné z: <http://urbanspace.rec.org/uploads/wp5-outputs-map/pp3-methodology-on-quantity-public-spaces-brno-czr.pdf>

NADY, Riham. What Makes a Public Square ? Arch2o [online]. Virginia: arch2O, 2019 [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://www.arch2o.com/reshaping-squares/>

METEOBLUE. Podnebie Dolní Kounice. Meteoblue [online]. Switzerland: meteoblue [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: https://www.meteoblue.com/sk/po%C4%8Dasie/historyclimate/climatemodelled/doln%C3%AD-kounice_%C4%8Cesko_3076822

REDAKCE na základě autorské zprávy. Rehabilitace Moravského náměstí v Brně. Stavbaweb [online]. Praha: Business Media One, 2008, 8.9.2008 [cit. 2021-4-10].

Dostupné z: <https://www.stavbaweb.cz/rehabilitace-moravskeho-namsti-v-brn-3508/clanek.html>

STROMČEKOVO, Pavinič trojlaločný 'VEITCHII' [online]. [cit.2021-5-8]. Dostupné z: <https://stromcekovo.sk/obchod/plazivce/pavinic-trojralocny-veitchii/>

THOMAS. Dolní Kounice, 21.6.2019 [online]. [cit.07.05.2021]. Dostupné z: <https://www.flickr.com/photos/theadventurouseye/48234106746/in/photostream/>

TOUCHIT, Rastúce autá spôsobujú problémy pri parkovaní 2015 [online]. Bratislava [cit.07.05.2021]. Dostupné z: <https://touchit.sk/rastuce-auta-sposobuju-problemy-pri-parkovani/24685>

UZEMNEPLANY. Ochranné pásma. UzemnePlany [online]. Košice: UzemnePlany, 2014, [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://www.uzemneplany.sk/ochranne-pasma>

VODRÁŽKA, Peter. Premeny v mestách v období baroka a klasicizmu. UzemnePlany [online]. Košice: UzemnePlany, 28. 12. 2011 [cit. 2021-5-7]. Dostupné z: <https://www.uzemneplany.sk/clanok/premeny-v-mestach-v-obdobi-baroka-a-klasicizmu>

WINKLER, Jaroslav. Matyškuv mlyn Dolní Kounice [cit.07.05.2021]. Dostupné z: <https://vimeo.com/197767169>

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

m² meter štvorcový

sv. svätý

DK Dolní Kounice

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obr. 1 Rob Krier's –typology of urban squares (zdroj: CreativeUrban)</i>	14
<i>Obr. 2 Gehl - projekt verejného priestoru v Šanghaji (zdroj: Gehlpeople,2018)</i>	15
<i>Obr. 3 Radenie parkovacích miest pri rôznych uhloch</i>	18
<i>Obr. 4 veľkosť automobilov (zdroj: Touchit, 201</i>	19
<i>Obr. 5 architektúra nerešpektujúca ľudské meritko (zdroj: Gehl, 2012)</i>	22
<i>Obr. 6 schodisko ako fyzická a psychická</i>	23
<i>Obr. 7 praktická opora nazývaná aj hraničná línia (zdroj: Gehl, 2012)</i>	24
<i>Obr. 8 Příklad vizuálního smogu v PB (zdroj: vlastný)</i>	25
<i>Obr. 9 Mesto aabenraa (zdroj: Aabenraa, 2018)</i>	27
<i>Obr. 10 Návsí Velká Polom (zdroj: Mindr, 2019)</i>	28
<i>Obr. 11 Moravské náměstí Brno (zdroj: Redakce, 2008)</i>	29
<i>Obr. 12 Dolní Kounice letecký pohľad (zdroj: Thomas, 2019)</i>	31
<i>Obr. 13 druhé vojenské mapovanie (zdroj: Gobec)</i>	32
<i>Obr. 14 Matyškuv mlyn (zdroj: Winkler, 2017)</i>	33
<i>Obr. 15 širšie vzťahy (zdroj: vlastný)</i>	34
<i>Obr. 16 prehľad historických pamiatok v Dolních Kounicích (zdroj: Vlastný)</i>	34
<i>Obr. 17 pohľad na námestie z ulice Ružová (zdroj: vlastný)</i>	35
<i>Obr. 18 pohľad na námestie z prístupovej ulice (zdroj: vlastný)</i>	36
<i>Obr. 19 pohľad z námestia smer centrum (zdroj: vlastný)</i>	36
<i>Obr. 20 Mlynské námestie alebo parkovisko ? (zdroj: vlastný)</i>	37
<i>Obr. 21 vývoj práce (zdroj: vlastný)</i>	39
<i>Obr. 22 vymedzenie priestoru (zdroj: vlastný)</i>	40
<i>Obr. 24 vizualizácia - pohľad z mlynskej ulice (zdroj: vlastný)</i>	41
<i>Obr. 25 vizualizácia - pohľad z Ružovej ulice (zdroj: vlastný)</i>	42
<i>Obr. 26 vizualizácia - pohľad na námestie spoza múrika (zdroj: vlastný)</i>	42
<i>Obr. 27 vizualizácia - pohľad na parkovaciu plochu (zdroj: vlastný)</i>	43
<i>Obr. 28 vizualizácia - pohľad z náhonu (zdroj: vlastný)</i>	44
<i>Obr. 29 vizualizácia - simulácia osvetlenia (zdroj: vlastný)</i>	44
<i>Obr. 30 vizualizácia pohľad na nábrežie (zdroj: vlastný)</i>	45
<i>Obr. 31 vizualitácia – pohľad na mlyn/možnú kaviareň (zdroj: vlastný)</i>	46
<i>Obr. 32 vizualizácia – vízia premostenia (zdroj: vlastný)</i>	47
<i>Obr. 33: symbolika – návrh doplnkov (zdroj: vlastný)</i>	48
<i>Obr. 34 symbolika - návrh kamennej dlažby (zdroj: vlastný)</i>	49
<i>Obr. 35 pavinič trojlaločný (zdroj: stromčekovo, 2021)</i>	50

ZOZNAM PRÍLOH

1. CD dokumentácia
2. Výkresová dokumentácia A3
3. Sprievodná dokumentácia paré

